ANALOGISÉR!

OM BEHOVET FOR ANALOG DANNELSE I EN DIGITAL TID

Konventum 12. august 2026

Niels Jakob Pasgaard

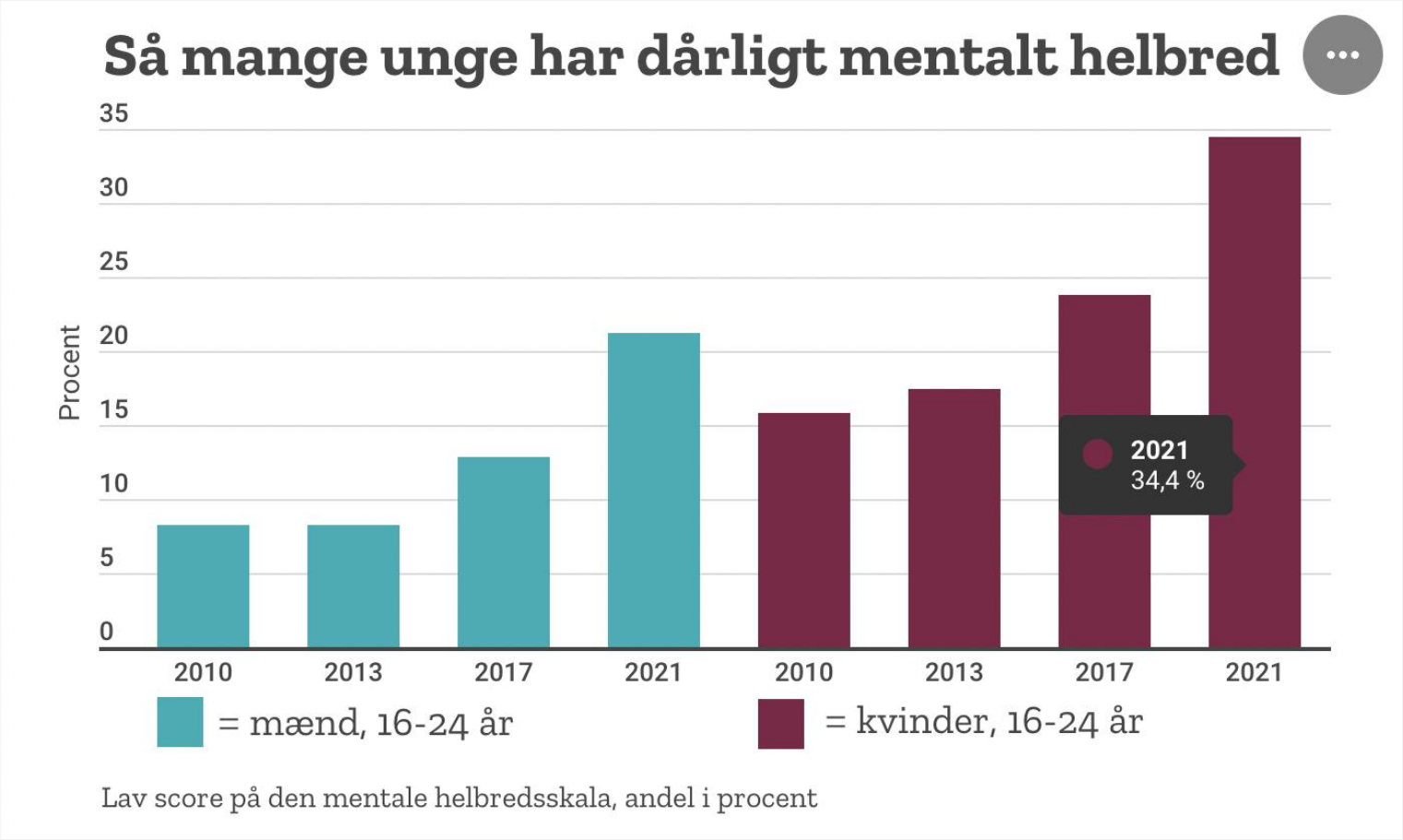

(Den Nationale Sundhedsprofil, 2021)

HVORFOR ER DET SÅDAN?

VERDEN ER FARLIG!

”A spectre is haunting us. It is fear.”

– Han, 2025

TÆMNINGEN AF VERDEN

”Den ontologiske frihedsbevægelse, som vi kalder det moderne, har sit grundlag i det fundamentale behov for ”fuldstændig at unddrage sig omstændighedernes åg.””

- Sloterdijk, 2024

TÆM VERDEN - OG VÆR TAM!

Vores liv bliver bedre, når det lykkes os at bringe mere af verden inden for rækkevidde…

…handl til enhver tid sådan, at rækkevidden af ***din*** *verden bliver større.*

- Rosa, 2020

…den eneste aktive beslutning individet har tilbage…
…er at opgive sin egen individualitet… … for i stedet at finde sig til rette i ***en "bedøvet" funktionsbestemt adfærd****.*

- Arendt, 1958

PISA

OECD

”GERMS”

FRA UNDERVISNING TIL LÆRING

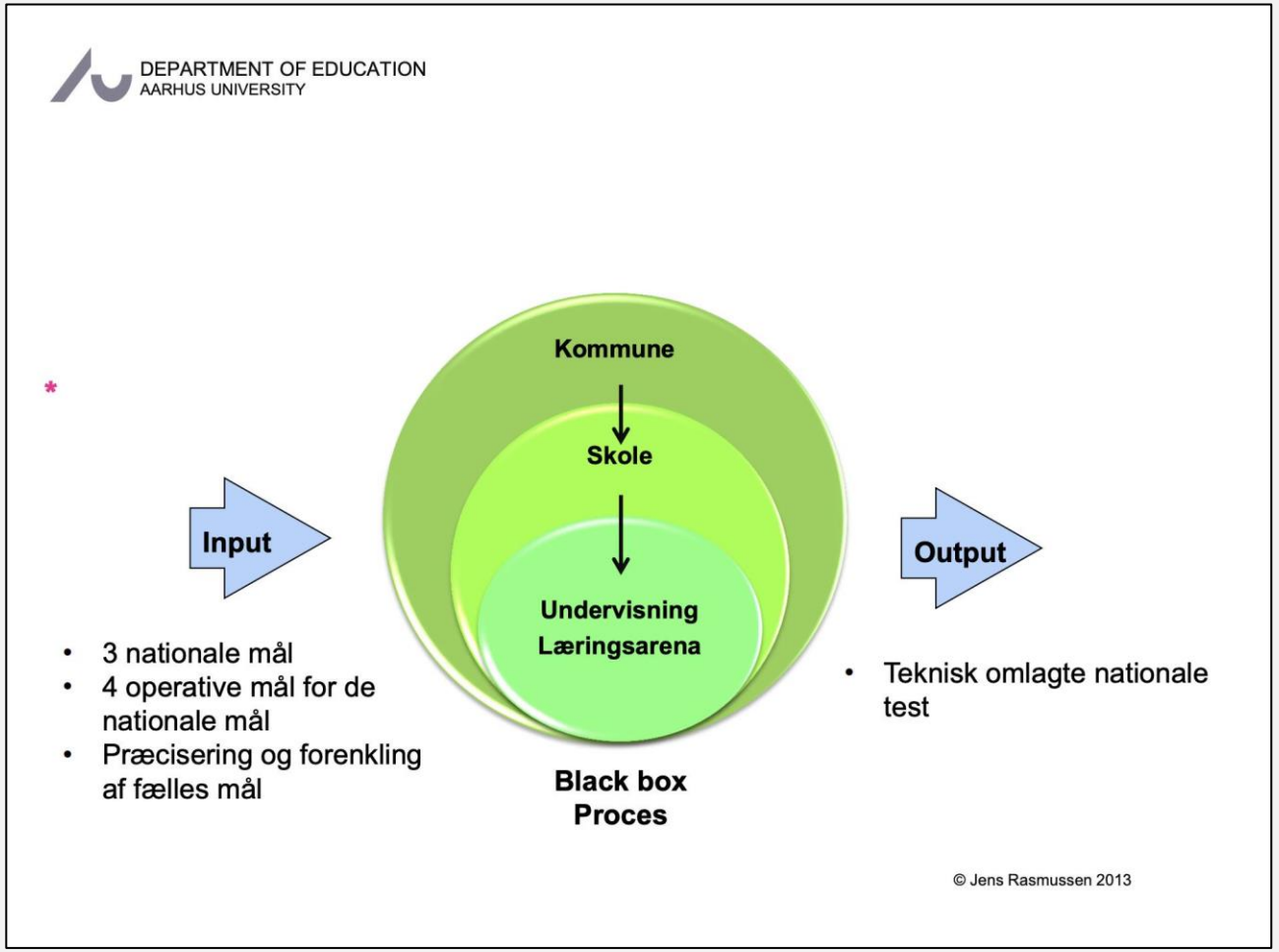

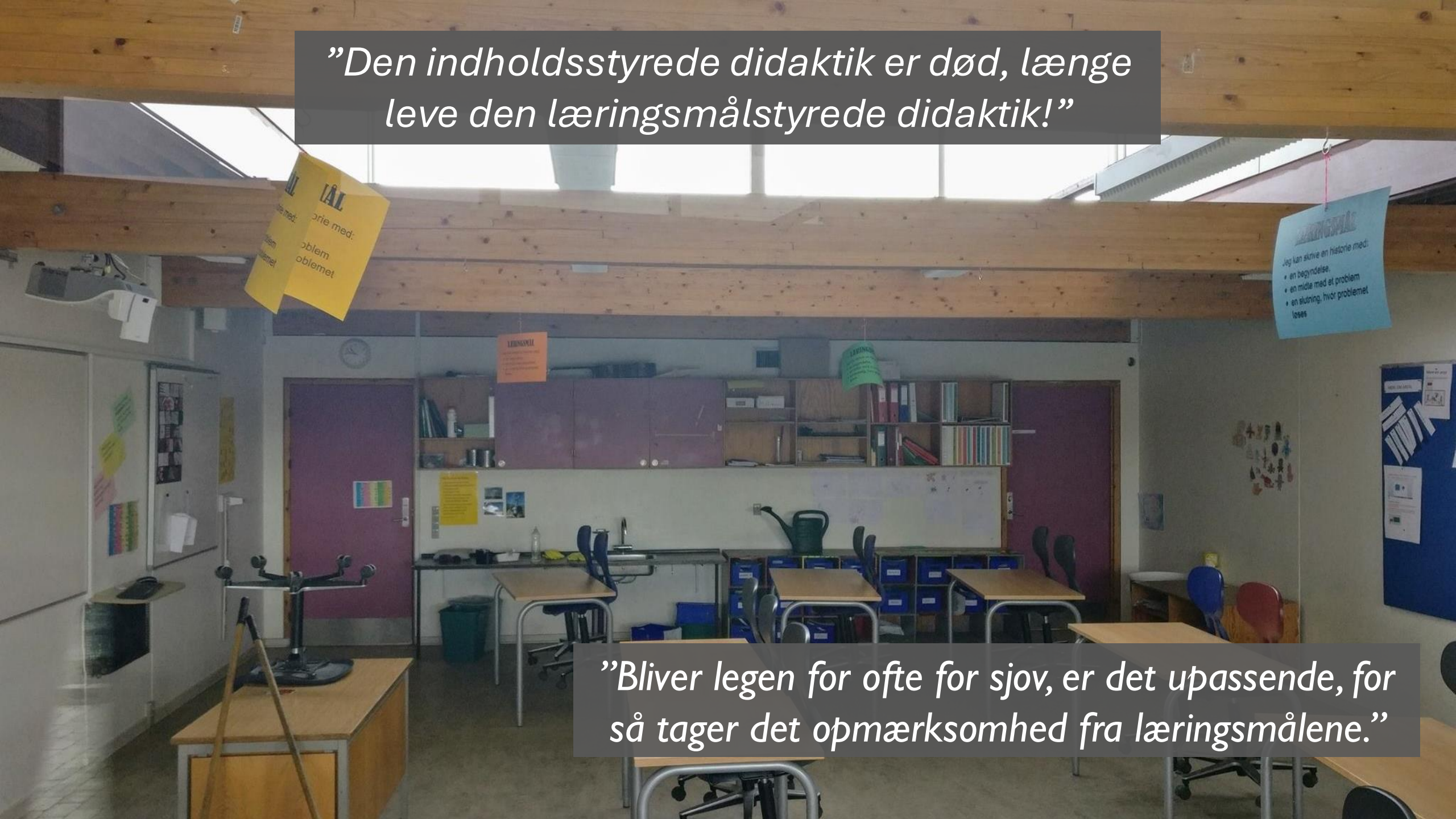
”Den indholdsstyrede didaktik er død, længe leve den læringsmålstyrede didaktik!”
”Bliver legen for ofte for sjov, er det upassende, for så tager det opmærksomhed fra læringsmålene.”

KARAKTERDANNELSE?

13: *For den usædvanlig selvstændige og udmærkede præstation.*

12: *For den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.*

PRODUKTION AF HUMAN RESSOURCES

- Læringsparat
- Skoleparat
- Uddannelsesparat
- Arbejdsmarkedsparat
- Omstillingsparat
- Dødsparat

KONFORMITETS-KOMPETENCEN

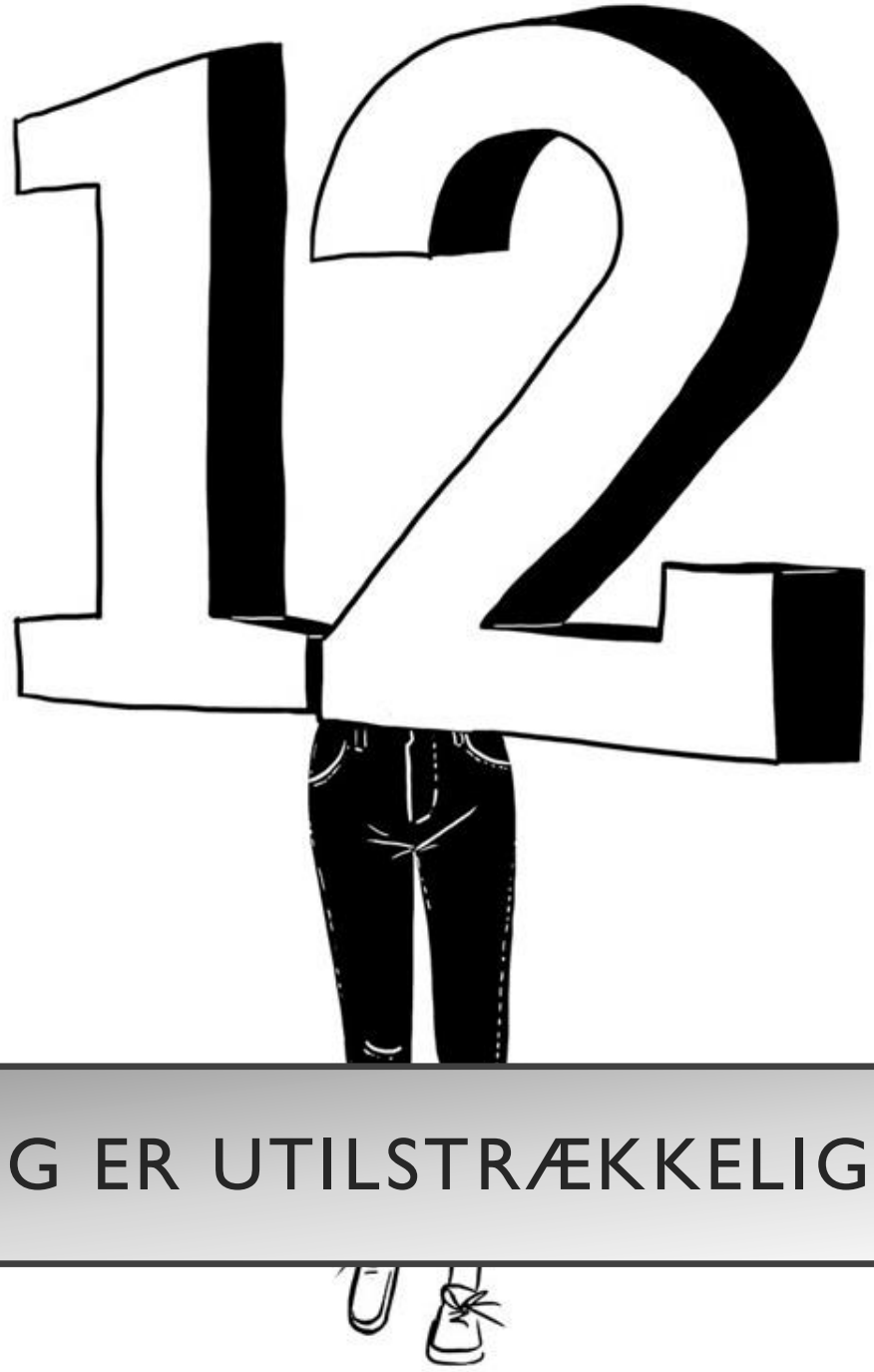

JEG ER UTILSTRÆKKELIG!

JEG ER UTILSTRÆKKELIG!

DIGITALT KONFORMITETSPRES

"Faktisk vil chancen for gennem handling at kunne modstå presset fra den korrekte adfærd blive mindre og mindre, ligesom begivenheder mere og mere vil miste deres betydning, det vil sige miste deres evne til at hæve sig over historiens blotte gang. Statistisk ensformighed er bestemt ikke længere noget harmløst videnskabeligt ideal..."

(Arendt; *1958*)

DEN DIGITALE TÆMNING

15-ÅRIGE, SOM BRUGER MERE END 4 TIMER PÅ SKÆRMEN

- I FRITIDEN!

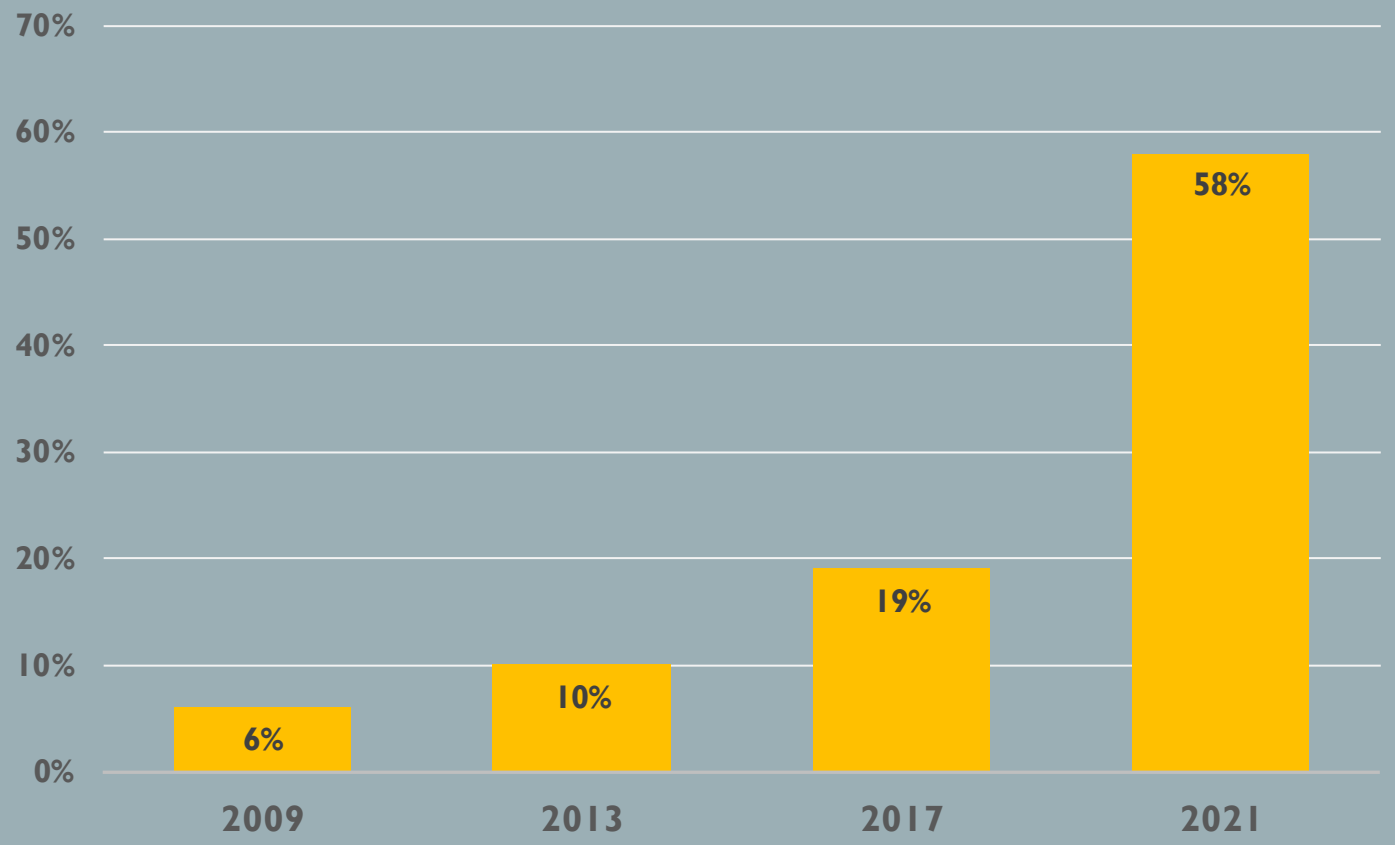

VIVE 2022

DE FYSISKE FÆLLESSKABER FORVITRER

FIG. 5.5.2: Udviklingen i andelen af 11-19-årige piger og drenge, der er fysisk sammen med venner flere gange om ugen 2009-2021. Procent

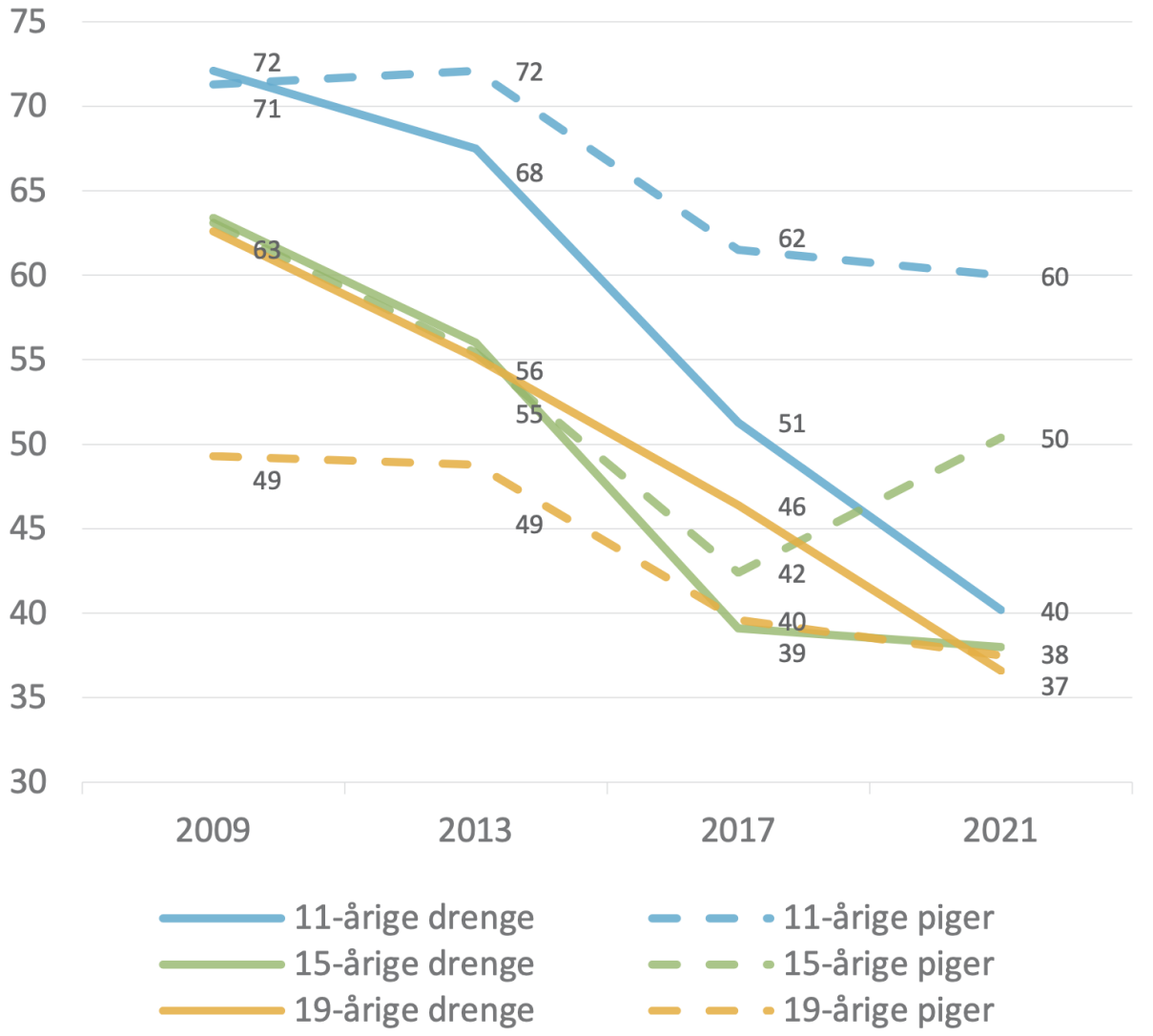

HEIDEGGER:

TEKNIKKENS VÆSEN

(*Spørgsmålet om teknikken, 1954*)

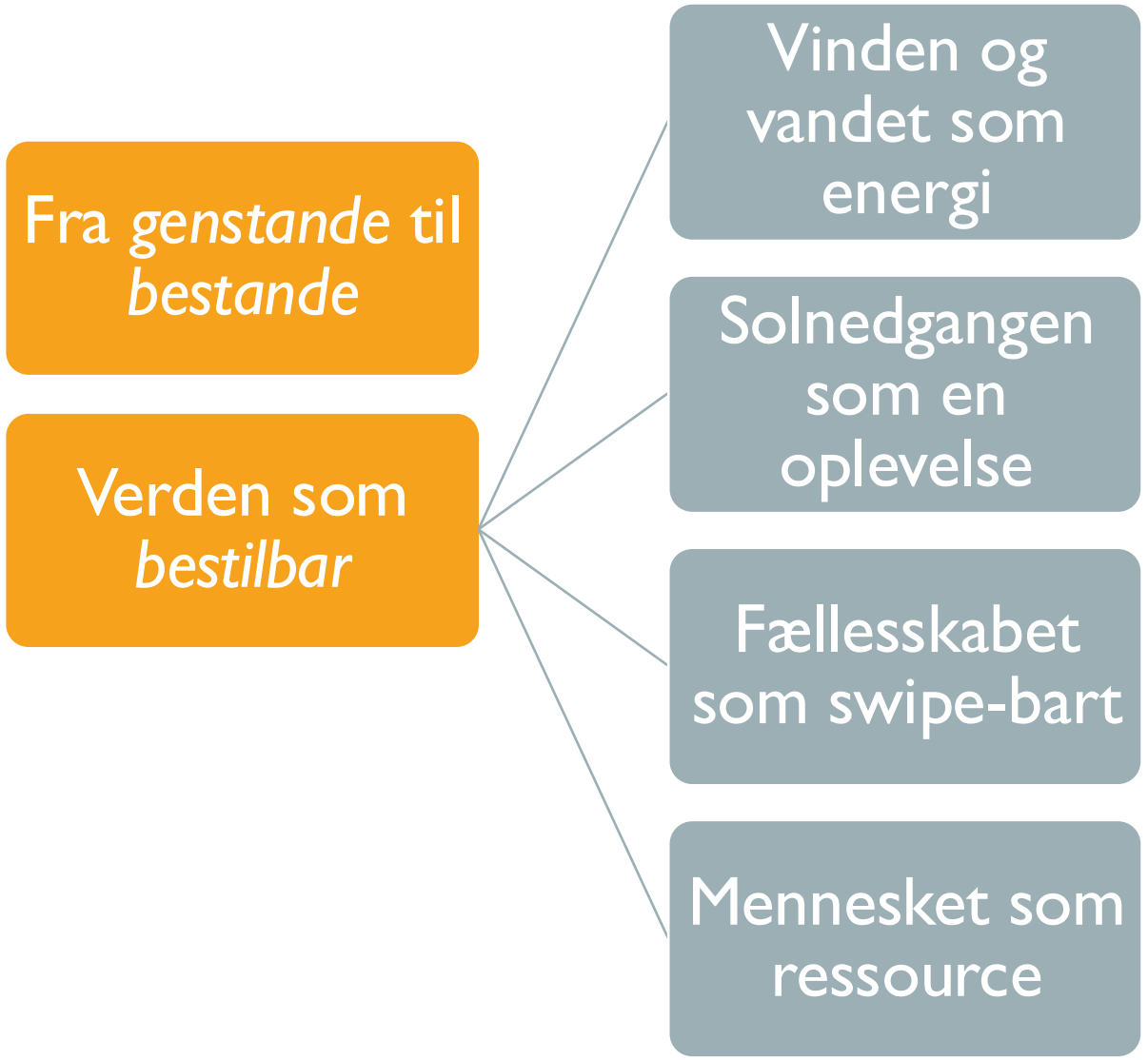

BORGMANN:

DEVICE-PARADIGMET

(*Technology and the Character of Contemporary Life, 1984*)

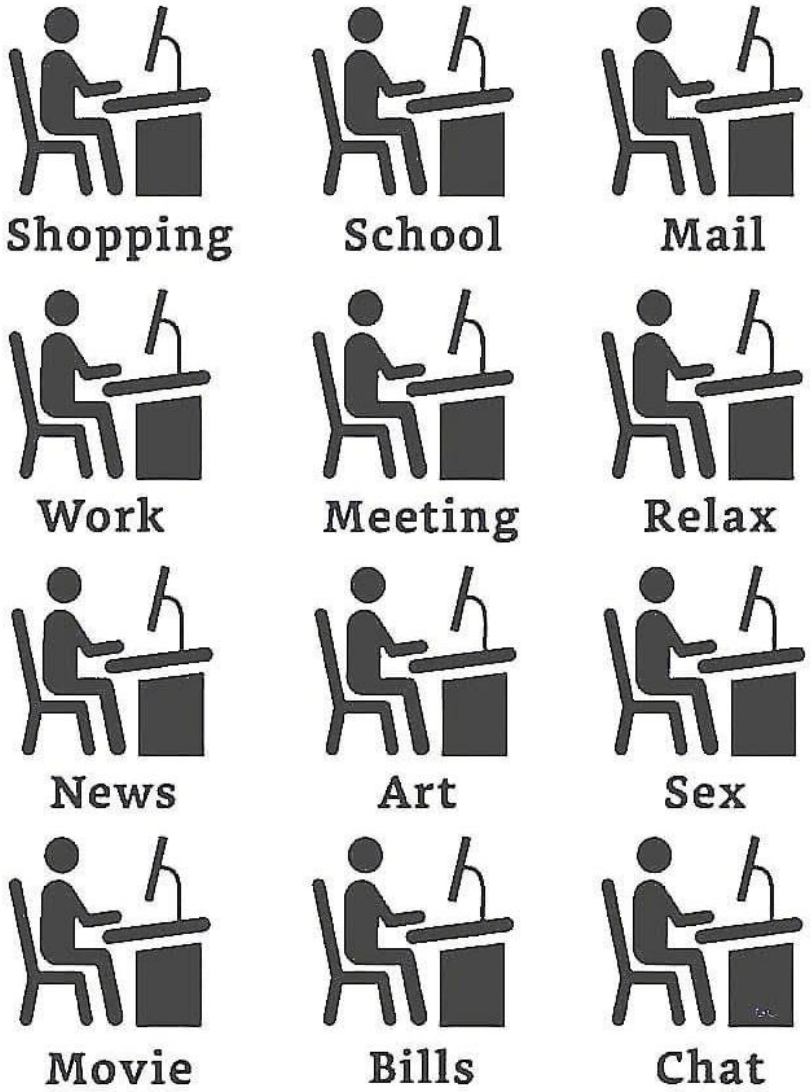

HELE VERDEN ER I SKÆRMEN!

TABET AF VERDEN

Det moderne tab af troen, der ikke kun omfatter Gud eller det hinsides, men enhver realitet, gør det menneskelige liv ***radikalt forgængeligt****.*

Ansigt til ansigt med denne mangel på væren, opstår ***ængstelighed og uro****.*

- Han, 2012

HYPERAKTIVITET OG SPREDT OPMÆRKSOMHED

Netop overfor det nøgne, radikalt forgængelige liv reagerer man med hyperaktivitet, med arbejdets og produktionens hysteri. ***Hyperaktiviteten*** *er paradoksalt nok en ekstremt* ***passiv form for gøren****, der ikke længere tillader en fri handling.*

- Han, 2012

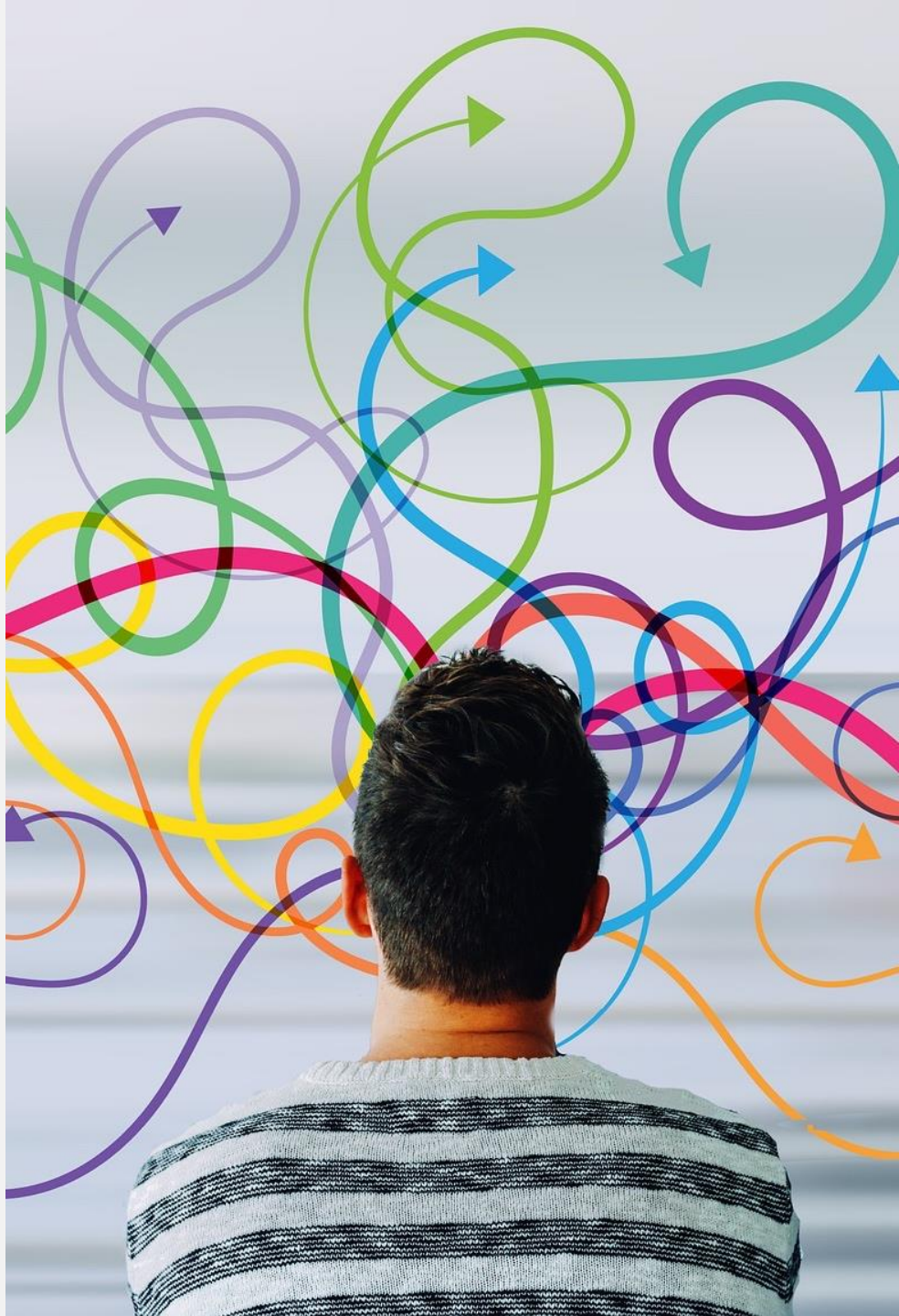

KAN VI HOLDE EN PAUSE?

Hvordan slipper vi kontrollen?

Hvordan standser vi hyperaktiviteten?

Hvordan holder vi en egentlig pause?

SOMMERFERIE-OPLEVELSER?

Fortæl om én af de bedste oplevelser fra din sommerferie

PAUSENS UDSØGTE UBRUGELIGHED

Det [mennesket] *betegner nu en tilstand af* ***udsøgt ubrugelighed****, i hvilken den enkelte er sig selv helt nærværende og på samme tid i vid udstrækning isoleret fra sin hverdagslige identitet.*

- Sloterdijk, 2024

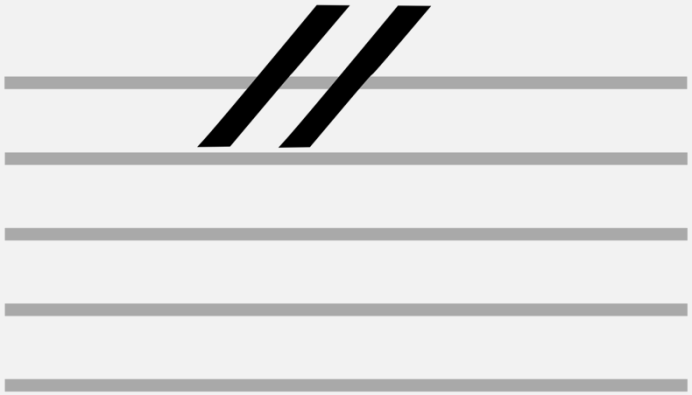

SKOLEN SOM PAUSE (SUSPENSION)

SCHOLE; FRI TID:

BARNET SOM ELEV

LUDUS; LEG, SPIL:

VANER OG FAKTA SOM STOF

"...en Ramme af absolut Tvang indeholdende en Mængde Momenter af absolut Frihed."

- Bang, 1922

DANNELSE SOM FRI TILBLIVELSE

"Den endelige opgave for vort liv er at give begrebet 'menneskehed' – i vor person, så vel som ud over denne gennem de spor, vi efterlader gennem vort virke – et så rigt indhold som muligt; denne opgave løses alene ved at sammenknytte vort jeg med verden gennem den mest muligt omfattende, livligste og frieste vekselvirkning."

- W. v. Humboldt

Hvor mange fortalte om noget, hvor det digitale fyldte?

NÅR SKÆRMENE SLUKKES, ÅBNES VERDEN!

BØRNS ØNSKE OM ANALOGE FÆLLESSKABER

- Fritidsklub 4.-9. klasse
- Ingen gamer-rum
- Telefoner i garderoben

"Så snart jeg kan, så kommer jeg herned, og jeg bliver så lang tid jeg kan…"

Der er et rigtig godt fællesskab, fordi at det ikke er skærmen der binder sammen, men fællesskabet så…"

"Ingen sidder ovre i hjørnet – alle er med i fællesskabet…"

"Man kan ligesom trække sig væk fra skærmen her…"

Trade ind: Deltagerkundskab
Trade på afstand: Tilskuerkundskab
Praktiker i aktiveru i udøvelsen
Temp Sagssted

SØGER ALENE
TRÆNER SIG FRA
LEGER SELV
KLÆBENDE
KONTAKT
UNDERSKUTTET

UNDERVISNING SOM FOKAL PRAKSIS

1. **At inviteres ind i det besværlige**
2. **At studere**
3. **At lade noget nyt åbenbare sig i det kendte**

DYRK DET ANALOGES POTENTIALER

- Hvorfor sidder I her - og ikke online?
- Hvorfor bor I sammen med nogen?
- Hvorfor uddanner I på et sted?
- Hvorfor synger I sammen?
- Hvad gør det sjovt at gå på arbejde?

AMOR MUNDI

"Det er i forbindelse med opdragelse og uddannelse, at vi finder ud af, om vi elsker verden nok til at tage ansvar for den og af samme grund redde den fra den undergang, som uden fornyelse og ankomsten af nye og unge vil være uundgåelig.

Og opdragelsen og uddannelsen er også der, hvor vi finder ud af, om vi elsker vores børn nok til ikke at fordrive dem fra vores verden og overlade dem til sig selv, ikke at fratage dem muligheden for at begynde på noget nyt, noget, vi ikke har forudset, men på forhånd at forberede dem på den opgave at forny en fælles verden."

- Arendt, 1958

LITTERATUR

- Arendt, H. (1958/2021). *Krisen i skolesystemet og pædagogikken*. KLIM.
- Han, B. (2012). *Træthedssamfundet*. Møller.
- Han, B. (2025). *The Spirit of Hope*. Polity
- Pasgaard, N.J. (2021) Kunsten ikke at lære verden at kende. I: Brinkmann, S., Rømer, T.Aa. & Tanggaard, L. (red). *Sidste Chance. Nye perspektiver på dannelse*. KLIM.
- Sloterdijk, P. (2024). *Stress og frihed*. Multivers.